

Ειρηνικός

Η σχέση της ΕΕ με την περιοχή του Ειρηνικού έχει πολιτικές, οικονομικές και αναπτυξιακές διαστάσεις. Η ΕΕ είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της περιοχής του Ειρηνικού και τον Ιούνιο 2018 ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις για συνολικές συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών με την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία. Η ΕΕ έχει εταιρικές σχέσεις στην περιοχή με τις 15 ανεξάρτητες νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού, με επίκεντρο την ανάπτυξη, την αλιεία και την κλιματική μεταβολή, καθώς και με τρεις Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη και το Φόρουμ των Νήσων του Ειρηνικού.

Νομική βάση

- Τίτλος V (εξωτερική δράση της ΕΕ) της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ).
- Τίτλοι I έως III και V (κοινή εμπορική πολιτική· αναπτυξιακή συνεργασία και ανθρωπιστική βοήθεια· διεθνείς συμφωνίες) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
- Συμφωνία-πλαίσιο Ευρωπαϊκής Ένωσης-Αυστραλίας.
- Συμφωνία εταιρικής σχέσης για τις σχέσεις και τη συνεργασία Ευρωπαϊκής Ένωσης-Νέας Ζηλανδίας (PARC).
- Συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ομάδας Κρατών Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού (ΑΚΕ) και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της (Συμφωνία του Κοτονού).

Η ΕΕ και η περιοχή του Ειρηνικού

Η ΕΕ και η περιοχή του Ειρηνικού διατηρούν μια μακροχρόνια σχέση, κοινές αξίες και ισχυρούς οικονομικούς και εμπορικούς δεσμούς. Η ΕΕ έχει αναπτύξει εταιρικές σχέσεις στην περιοχή, με την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, τις 15 ανεξάρτητες νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού (PICs), τις τρεις Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη (OCTs) και το Φόρουμ των Νήσων του Ειρηνικού (PIF).

Η ΕΕ, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία είναι ομόφρονοι εταίροι με κοινές αξίες και συμφέροντα. Η ΕΕ έχει αναπτύξει στενές επαφές σε κυβερνητικό επίπεδο και στον ιδιωτικό τομέα και με τις δύο χώρες, σε ένα μεγάλο φάσμα θεμάτων που περιλαμβάνει ζητήματα όπως είναι η κλιματική αλλαγή και η μείωση του κινδύνου καταστροφών, το

παγκόσμιο εμπόριο στη βάση κανόνων, η ασφάλεια και η ανάπτυξη, η τεχνολογική έρευνα και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η σχέση της ΕΕ με τις Νήσους του Ειρηνικού βασίζεται παραδοσιακά στην αναπτυξιακή συνεργασία στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των χωρών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ). Τα τελευταία χρόνια, η σχέση αυτή έχει επεκταθεί σε άλλους τομείς, όπως το περιβάλλον, τη χρηστή διακυβέρνηση, την ενέργεια, την κλιματική αλλαγή, την αλιεία και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

A. Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία

1. Αυστραλία

Η [Ευρωπαϊκή Ένωση και η Αυστραλία](#) έχουν μακρά εταιρική σχέση που χρονολογείται από τη δεκαετία του 1960. Βάση της τρέχουσας σχέσης είναι η [συμφωνία-πλαίσιο του 2017 μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αυστραλίας](#). Η συμφωνία αυτή επικεντρώνεται στον πολιτικό διάλογο, τα θέματα ασφάλειας, τη διεθνή συνεργασία, την οικονομία και το εμπόριο, τη δικαιοσύνη, τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, την ενέργεια και το περιβάλλον. Το κείμενο βρίσκεται στη διαδικασία κύρωσης, εφαρμόζεται όμως προσωρινά από τον Οκτώβριο 2018. Εκτός από την εν λόγω συνθήκη, η ΕΕ και η Αυστραλία υπέγραψαν 19 διμερείς συνθήκες και διμερείς διάλογοι πραγματοποιούνται σε τακτική βάση.

Η Αυστραλία αποτελεί σημαντικό εμπορικό εταίρο για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2018, η ΕΕ ήταν ο τρίτος μεγαλύτερος, για αμφότερες τις πλευρές, εμπορικός εταίρος της Αυστραλίας όσον αφορά το εμπόριο αγαθών, το οποίο αντιστοιχούσε σε συνολικό ποσό ύψους 47,7 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η Αυστραλία είναι ο δέκατος όγδοος εμπορικός εταίρος της ΕΕ και οι κύριες εξαγωγικές κατηγορίες της ΕΕ είναι μηχανήματα, χημικά προϊόντα και γεωργικά προϊόντα. Οι κύριες εξαγωγές της Αυστραλίας προς την ΕΕ περιλαμβάνουν ορυκτά, ακατέργαστα υλικά και μεταποιημένα αντικείμενα. Η ΕΕ και η Αυστραλία διαπραγματεύονται μια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών για να διευκολύνουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο μερών. Το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή τον Μάιο 2018 για την έναρξη του πρώτου γύρου διαπραγματεύσεων, που έλαβε χώρα στις Βρυξέλλες τον Ιούλιο 2018. Ο δεύτερος γύρος πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο 2018 και ο [τρίτος](#) και πλέον πρόσφατος, στην Καμπέρα, Αυστραλία τον Μάρτιο 2019.

2. Νέα Ζηλανδία

Οι σχέσεις ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας διέπονται επί του παρόντος από τη [συμφωνία εταιρικής σχέσης για τις σχέσεις και τη συνεργασία](#) ε(PARC), που υπεγράφη στις 5 Οκτωβρίου 2016. Η PARC διευκολύνει την ουσιαστικότερη διμερή δέσμευση με την ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου και τη βελτίωση της συνεργασίας σε οικονομικά και εμπορικά ζητήματα, καθώς και σε ένα ευρύ φάσμα άλλων τομέων, από την καινοτομία, την εκπαίδευση και τον πολιτισμό έως τη μετανάστευση, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο και τη δικαστική συνεργασία.

Η ΕΕ είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Νέας Ζηλανδίας μετά την Κίνα και την Αυστραλία. Το 2018, το σύνολο των αμφίδρομων εμπορευματικών συναλλαγών σε αγαθά μεταξύ της ΕΕ και της Νέας Ζηλανδίας ανήλθε σε 9,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

Οι κυριότερες εξαγωγές της Νέας Ζηλανδίας προς την ΕΕ αποτελούνται από τρόφιμα και ακατέργαστα υλικά, ενώ οι κύριες εξαγωγές της ΕΕ προς τη Νέα Ζηλανδία είναι μηχανήματα και εξοπλισμός μεταφορών. Τα δύο μέρη διαπραγματεύονται επί του παρόντος μια [συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών](#). Μετά την έγκριση της εντολής για την ΕΕ από το Συμβούλιο, στις 22 Μαΐου 2018, ξεκίνησαν επίσημα οι διαπραγματεύσεις στις 21 Ιουνίου 2018. Ο πρώτος γύρος διεξήχθη από τις 16 έως τις 20 Ιουλίου 2018 και κατέδειξε συναίνεση μεταξύ των δύο πλευρών στους περισσότερους τομείς διαπραγμάτευσης. Ο δεύτερος γύρος πραγματοποιήθηκε από τις 8 έως τις 12 Οκτωβρίου 2018 στο Ουέλινγκτον της Νέας Ζηλανδίας. Ο τρίτος και πλέον πρόσφατος γύρος πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες από τις 18 έως τις 22 Φεβρουαρίου 2019. Ο επόμενος γύρος προβλέπεται να λάβει χώρα στη Νέα Ζηλανδία τον Μάιο 2019.

B. Άλλες χώρες του Ειρηνικού

Οι 15 ανεξάρτητες νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού (PICs)^[1] έχουν συνολικό εμβαδόν 528 000 km² και ανήκουν στην ομάδα των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ). Οι σχέσεις της ΕΕ με τις ανεξάρτητες νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού επικεντρώνονται στην συνεργασία για την ανάπτυξη, στην αλιεία και στην κλιματική αλλαγή.

Η στρατηγική της ΕΕ όσον αφορά τις ανεξάρτητες νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού, διαγράφεται στην κοινή ανακοίνωση του 2012 με τίτλο «[Προς μια ανανεωμένη αναπτυξιακή εταιρική σχέση ΕΕ-Ειρηνικού](#)». Βασίζεται στο πλαίσιο της [συμφωνίας του Κοτονού](#) με τις χώρες ΑΚΕ. Ενόψει της ημερομηνίας λήξης της στις 29 Φεβρουαρίου 2020, οι διαπραγματεύσεις για μια νέα συμφωνία μετά το Κοτονού ξεκίνησαν στα τέλη Σεπτεμβρίου 2018. Τον Δεκέμβριο 2019, η εφαρμογή της συμφωνίας του Κοτονού παρατάθηκε έως τα τέλη Δεκεμβρίου 2020. Δεδομένου ότι οι διαπραγματεύσεις καθυστέρησαν περισσότερο, η εφαρμογή της συμφωνίας θα παραταθεί περαιτέρω έως τα τέλη Ιουνίου 2021.

Η θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διατυπώθηκε σε τρία ψηφίσματα ([4 Οκτωβρίου 2016](#) · [14 Ιουνίου 2018](#) και [28 Νοεμβρίου 2019](#)). Το Κοινοβούλιο χαιρετίζει την προτεινόμενη συνολική αρχιτεκτονική της μελλοντικής συνεργασίας μεταξύ των χωρών ΑΚΕ και της ΕΕ, και επαναλαμβάνοντας τη σημασία της ενίσχυσης της κοινοβουλευτικής διάστασης της εταιρικής σχέσης. Στο πλέον πρόσφατο ψήφισμά του του Νοεμβρίου 2019, το Κοινοβούλιο κατέστησε τη διατήρηση της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης Ίσης Εκπροσώπησης ΑΚΕ-ΕΕ προϋπόθεση για την έγκριση της μελλοντικής συμφωνίας.

Η ΕΕ των 27 είναι ο [πέμπτος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος](#) στην περιοχή ΑΚΕ-Ειρηνικού, με εμπόριο συνολικής αξίας 2,6 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2019. Οι διαπραγματεύσεις για μία σφαιρική συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης (ΣΟΕΣ) μεταξύ της ΕΕ και των νησιωτικών χωρών του Ειρηνικού είχαν διακοπεί το 2015 εν αναμονή της επανεξέτασης της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων του Ειρηνικού. Εν τω μεταξύ, η [ΕΕ έχει ενδιάμεση ΣΟΕΣ με την Παπουασία-Νέα Γουινέα και τις νήσους](#)

[1] Οι 15 ανεξάρτητες νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού είναι οι εξής: Φίτζι, Παπουασία-Νέα Γουινέα και Ανατολικό Τιμόρ, οι οποίες συνολικά αντιπροσωπεύουν το 90% της χερσαίας έκτασης και του πληθυσμού της περιφέρειας, καθώς και 12 μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη: οι Νήσοι Κουκ, το Κιριμπάτι, η Μικρονησία, το Ναουρού, το Νιούε, το Παλάου, οι Νήσοι Μάρσαλ, η Σαμόα, οι Νήσοι Σολομώντος, η Τόνγκα, το Τουβαλού και το Βανουάτου.

Φίτζι, η οποία κυρώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιανουάριο του 2011. Η Σαμόα ολοκλήρωσε πρόσφατα τη διαδικασία προσχώρησής της στη ΣΟΕΣ και άρχισε να εφαρμόζει τη συμφωνία σε προσωρινή βάση στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Οι Νήσοι Σολομώντος προσχώρησαν στη ΣΟΕΣ την 17η Μαΐου 2020. Η Τόνγκα δήλωσε την πρόθεσή της να προσχωρήσει στη ΣΟΕΣ το 2018 και οι διαπραγματεύσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν έως το τέλος του 2020.

Η ΕΕ είναι ο τρίτος μεγαλύτερος χορηγός **αναπτυξιακής βοήθειας** στις χώρες ΑΚΕ - Ειρηνικού μετά την Αυστραλία και την Ιαπωνία. Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης** (ΕΤΑ) είναι το κύριο μέσο παροχής βοήθειας της ΕΕ για την αναπτυξιακή συνεργασία στο πλαίσιο της τρέχουσας συμφωνίας του Κοτονού. Η χρηματοδότηση των χωρών ΑΚΕ του Ειρηνικού και των (τότε) τεσσάρων ΥΧΕ της περιοχής (συμπεριλαμβανομένων των Νήσων Πίτκερν του Ηνωμένου Βασιλείου) για την περίοδο 2014-2020 στο πλαίσιο του 11ου ΕΤΑ ανέρχεται σε περίπου 800 εκατ. ευρώ. Τα κονδύλια του 11ου ΕΤΑ συμπληρώνονται από μια σειρά θεματικών προγραμμάτων στο πλαίσιο διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων.

Ο νέος Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ) θα αποτελέσει το κύριο χρηματοδοτικό μέσο για τη συνεργασία και την ανάπτυξη της ΕΕ με τις χώρες εταίρους στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) για την περίοδο 2021-2027. Θα ενσωματώνει, μεταξύ άλλων, το ΕΤΑ, το οποίο επί του παρόντος βρίσκεται εκτός του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η ενσωμάτωση του ΕΤΑ στον προϋπολογισμό της Ένωσης θα ενισχύσει τις ελεγκτικές εξουσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και θα συμβάλει στην ενίσχυση της δημόσιας νομιμότητας και της πολιτικής προβολής της εξωτερικής βοήθειας της ΕΕ στο σύνολό της.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του **ψηφίσματός** του της 27ης Μαρτίου 2019, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε να διατεθούν τουλάχιστον 620 εκατομμύρια ευρώ σε τιμές 2018 για την περιοχή ΑΚΕ-Ειρηνικού. Ωστόσο, μέχρι σήμερα ούτε η Επιτροπή ούτε το Συμβούλιο έχουν λάβει επίσημη θέση επί του αιτήματος αυτού. Οι διαπραγματεύσεις για το νέο ΠΔΠ 2021-2027 και τον ΜΓΑΔΣ μεταξύ Συμβουλίου και Κοινοβουλίου βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν έως το τέλος του 2020.

Οι ανεξάρτητες νησιωτικές χώρες του Ειρηνικού αντιμετωπίζουν μείζονες αναπτυξιακές και κλιματικές προκλήσεις. Όσον αφορά την αλλαγή του κλίματος, η ΕΕ και τα αναπτυσσόμενα μικρά νησιωτικά κράτη του Ειρηνικού υποστήριξαν τη δημιουργία της φιλόδοξης παγκόσμιας συμφωνίας του Παρισιού στην 21η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP 21) του 2015. Η 23η σύνοδος (COP 23), της οποίας προέδρευαν οι Νήσοι Φίτζι, πραγματοποιήθηκε στη Βόννη, Γερμανία, από τις 6 έως τις 17 Νοεμβρίου 2017.

Το Φόρουμ των Νήσων του Ειρηνικού (PIF), πολιτικός σχηματισμός που αριθμεί 18 μέλη, είναι ο συνομιλητής της ΕΕ για την ενωσιακή αναπτυξιακή χρηματοδότηση και τις εμπορικές διαπραγματεύσεις. Η ομάδα περιλαμβάνει: την Αυστραλία, τις Νήσους Κουκ, τη Μικρονησία, το Φίτζι, το Κιριμπάτι, το Ναουρού, τη Νέα Ζηλανδία, το Νιούε, το Παλάου, την Παπούα-Νέα Γουινέα, τις Νήσους Μάρσαλ, τη Σαμόα, τις Νήσους Σολομώντος, την Τόνγκα, το Τουβαλού, το Βανουάτου, τη Νέα Καληδονία και τη Γαλλική Πολυνησία. Η Νέα Καληδονία και τη Γαλλική Πολυνησία, μαζί με τις Γουόλις και

Φουτούνα, αποτελούν τις τέσσερις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) της ΕΕ στην περιοχή.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Οι σχέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με τα κοινοβούλια της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας χρονολογούνται από το 1979, όταν συστάθηκε η [αντιπροσωπεία για τις σχέσεις με την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία \(DANZ\)](#). Έκτοτε, η DANZ συμμετέχει σε τακτικές διακοινοβουλευτικές συνεδριάσεις με τα κοινοβούλια της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας, προκειμένου να ενισχυθούν οι σχέσεις με τις δύο χώρες και να συζητηθούν θέματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως η γεωργία, η ενέργεια, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η ανάπτυξη και οικονομική συνεργασία, η επιστήμη και η τεχνολογία, το εμπόριο, η προώθηση της παγκόσμιας και περιφερειακής ασφάλειας στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η [39η και πλέον πρόσφατη διακοινοβουλευτική συνεδρίαση ΕΕ-Αυστραλίας](#) πραγματοποιήθηκε στο Σίδνεϋ και στο Μπρισμπέιν τον Οκτώβριο 2018. Η [22η διακοινοβουλευτική συνεδρίαση ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας](#) πραγματοποιήθηκε στο Ουέλινγκτον και το Όκλαντ τον Φεβρουάριο 2018.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκπροσωπείται στις σχέσεις του με τις άλλες χώρες του Ειρηνικού από την [Αντιπροσωπεία στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση Ίσης Εκπροσώπησης ΑΚΕ-ΕΕ](#) (DACP). Η DACP στο πλαίσιο των χωρών ΑΚΕ συμμετέχει στην Συνέλευση (ΚΣΙΕ ΑΚΕ-ΕΕ), η οποία απαρτίζεται από ίσο αριθμό εκπροσώπων της ΕΕ και των χωρών ΑΚΕ. Κύριο καθήκον της αντιπροσωπείας είναι η προετοιμασία των συνεδριάσεων της ΚΣΙΕ ΑΚΕ-ΕΕ, η αξιολόγηση και η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η διοργάνωση συνεδριάσεων με υψηλού επιπέδου παράγοντες των χωρών ΑΚΕ και η συζήτηση επίκαιρων θεμάτων σχετικά με την εφαρμογή της συμφωνίας του Κοτονού. Η [37η σύνοδος](#) της ΚΣΙΕ ΑΚΕ-ΕΕ πραγματοποιήθηκε στη Ρουάντα τον Νοέμβριο 2019.

Kahraman Evsen

11/2020

